

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ (РУМУНСЬКА МОВА)**

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань для всіх галузей знань
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність для всіх спеціальностей
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

освітня програма для всіх освітніх програм
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології
протокол № 5 від 18.12.2019
Завідувач кафедри В.Ф.Радкіна

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості освіти факультету
іноземних мов С.О.Рябушко

Розробник програми: Кісеолар Поліна Дмитрівна, кандидат філологічних наук,
викладач кафедри романо-германської філології

Рецензент програми: Голованова Олена Михайлівна, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германської філології

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	20	
Модуль: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	
Семестр: 8	<i>Семінарські заняття:</i>	
	28	
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне: 2		
- самостійна робота: 6	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: залік	-	
Мова навчання: румунська	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни є особливості перекладу румунського тексту на основі базових знань теорії перекладу, різних видів та типів перекладу, з урахуванням лексичних, граматичних та лексико-граматичних аспектів перекладу.

Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття загальних питань теорії перекладу; ознайомлення студентів з основними моделями та закономірностями процесу перекладу; навчити студентів розрізняти і використовувати різні види трансформацій, що застосовуються при перекладі прозових і поетичних творів (текстів); ознайомити студентів з поглядами найвидатніших перекладознавців на поняття і термін “переклад”; показати багатство виражальних засобів румунської мови.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін: «Країнознавство Румунії», «Література Румунії».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Практичний курс румунської мови», «Історія румунської мови», «Сучасна румунська мова», «Культура мови».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Знання:** знати основні поняття та коло проблематики перекладу; основні положення теорії перекладу; способи та заходи перекладу; лексичні, граматичні та стилістичні проблеми перекладу; розуміти на слух аудіотекст, що відображає особливості літературно-розмовного, побутово-розмовного, публіцистичного стилів мовлення, а також аудіотекст з елементами наукового стилю мовлення у межах програмної тематики у різних комунікативних сферах.

2. **Уміння:** володіти мовознавчою термінологією; працювати зі словниками різних типів; аналізувати переклади; робити самостійний переклад тексту; реферувати наукову літературу, граматично коректно оформити мовлення; писати орфографічно і пунктуаційно правильно в межах лексичного мінімуму (орфографічний, творчий, вільний) і перекази; висловлювати свої думки, користуючись різними мовними формами; перекладати з румунської мови українською і навпаки художні та суспільно-політичні тексти.

3. *Комунікація*: використовувати набуті знання в ході ведення дискусій з проблемних питань означеної наукової сфери; бути підготовленим для фахової комунікації із представниками наукових кіл

4. *Автономність та відповідальність*: вміти самостійно опрацьовувати матеріал, виконувати індивідуальні завдання означеної проблематики, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Переклад. Загальні міркування / Traducerea. Considerații generale	4	2	2				6							
2.	Перекладач та письменник / Traducătorul și scriitorul.	4	2	2				6							
3.	Інтерпретація тексту / Interpretarea textului	8	2	6				8							
4.	Переклад та інтерпретація / Traducerea și interpretarea	6	2	4				8							
5.	Еквівалентність" у перекладі / „Echivalență” în traducere	6	2	4				8							
6.	Контекст, інтерпретація та переклад / Context, interpretare și traducere	6	2	2				8							
7.	Перекладність тексту / Traductibilitatea textului	4	2	2				8							
8.	Регістр, інтерпретація та переклад / Registru, interpretare și traducere	4	2	2				8							
9.	Дидактичний переклад та навички перекладу / Traducerea didactică și competența de traducere	8	4	4				8							
Проміжний контроль								4							
Разом:		48	20	28				72							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема № 1. Переклад. Загальні міркування / Traducerea. Considerații generale

Поняття перекладу. Види перекладу. Теорії щодо перекладу. Переклад розглядався як "конверсія". Переклад - універсальність. Історія перекладів у Румунії / Conceptul de

traducere. Tipuri de traducere. Teorii referitoare la traducere. Traducerea privită ca o „conversiune”. Traducerea – recreare artistică? Traducere – universalitate. Istoricul traducerii în România

Тема № 2. Перекладач та письменник/ Traducătorul și scriitorul.

Перекладач віч-на-віч із письменником. Синонімія, яка створюється між елементами, що існують у мові-джерелі та цільовій мові. Проблема перекладності / неперекладності тексту. Позиція перекладача стосовно двох текстів: МД - ЦМ / Traducătorul față în față cu scriitorul. Sinonimia ce se creează între elementele existente în limba sursă și limba-țintă. Problema traductibilității / intraductibilității. Poziția traducătorului în raport cu cele două texte: TS – TȚ

Тема № 3. Інтерпретація тексту / Interpretarea textului

Герменевтика. Інтерпретація. Розуміння. Пояснювання. Інтерпретація та осмислення. Розуміння та пояснення. / Hermeneutica. Interpretare. Comprehensiune. Explicare. Interpretare și comprehensiune. Comprehensiune și explicare.

Тема № 5. Переклад та інтерпретація / Traducere și interpretare

Переклади. Інтерпретація. Процеси інтерпретації та перекладу. Інтерпретаційний переклад. / Traducera. Interpretarea. Procesele de interpretare și traducere. Traducerea interpretativă.

Тема № 6. "Еквівалентність" у перекладі / „Echivalență” în traducere.

Еквівалентність у перекладі. Точність у перекладі. Переклад. Еквівалентність. Пояснювання. / Echivalență în traducere. Exactitate în traducere. Traducere. chivalență. Explicare.

Тема № 7. Контекст, інтерпретація та переклад / Context, interpretare și traducere

Зосередження на контексті. Текст та інтерпретація. Текст, тлумачення та переклад. Синхронний переклад. Послідовна інтерпретація. Тексти та смислові фактори / Focalizarea contextului. Text și interpretare. Text, interpretare și traducere. Interpretarea simultană. Interpretarea consecutivă. Textul și factorii semantici.

Тема № 8. Перекладність тексту / Traductibilitatea textului

Аналіз тексту для цілей перекладу. Типологія спеціалізованих текстів та переклад. Структура тексту та переклад / Analiza textului în scopul traducerii. Tipologia textelor specializate și traducerea. Structura textului și traducerea.

Тема № 9 10. Дидактичний переклад та навички перекладу / Traducerea didactică și competența de traducere

Дидактичний переклад. Дидактичний переклад та лексика. Дидактичний переклад та граматичний рівень. Компетентність з перекладу / Traducerea didactică. Traducerea didactică și vocabularul. Traducerea didactică și nivelul gramatical. Competența de traducere.

5.2. Тематика практичних занять.

Заняття 1. Поняття перекладу. Що розуміється під перекладом? Перекладання літературного тексту з румунської на українську. 2 год.

Заняття 2. Історія перекладу в Румунії . Перекладання наукового тексту з румунської на українську. 2 год.

Заняття 3. Синонімія, яка створюється між елементами, що існують у мові-джерелі та цільовій мові. Перекладання літературного тексту з української на румунську 2 год.

Заняття 4. Проблема перекладності /неперекладності тексту. Перекладання літературного тексту з української на румунську 2 год.

Заняття 5. Позиція перекладача стосовно двох текстів: МД – ЦМ. Переклад газетної статті з української на румунську. 2 год.

Заняття 6. Інтерпретаційний переклад. Еквівалентність та точність в перекладі. Переклад довіреності з української на румунську. 2 год.

Заняття 7. Текст, інтерпретація та переклад / Text, interpretare și traducere. Переклад довідки тексту з румунської на українську. 2 год.

- Заняття 8. Синхронний переклад та послідовне тлумачення. Переклад запиту з української на румунську. 2 год.
- Заняття 9. Аналіз тексту для цілей перекладу. Переклад текстів казок з румунської на українську. 2 год.
- Заняття 10. Типологія спеціалізованих текстів та переклад. Переклад віршів з румунської на українську. 2 год.
- Заняття 11. Реєстр в процесі перекладу та перекладу. Переклад фразеологізмів у контексті з української на румунську. 2 год.
- Заняття 12. Дидактичний переклад та лексика. Переклад віршів з української на румунську. 2 год.
- Заняття 13. Дидактичний переклад та граматичний рівень. Переклад фразеологізмів у контексті з румунської на українську. 2 год.
- Заняття 14. Перекладацька компетентність. Переклад текстів казок з української на румунську. 2 год.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин (денна)	Форми звітності
1.	Підготовка до практичних занять: розв'язання практичних завдань	28	Домашнє завдання (письмове та усно) - зошит
2.	Підготовка до проміжного контролю	4	Модульна контрольна робота
3.	Написання конспектів з пропонованих тем; Складання словників лінгвістичних термінів	10 10	Конспекти, глосарій
4.	Виконання індивідуальних завдань: - написання рефератів; - презентація рефератів	10 10	Реферат Презентація
	Разом	72	

Зміст завдань для самостійної роботи

Виконати завдання (написання рефератів) за матеріалами наукової літератури. Розв'язання практичних завдань виконати відповідно посібника F. Zacordoneț, *Probleme de stilistică comparată privind limba română și limba rusă*, EDITURA UNIVERSITĂȚII „A.I.CUZA” Iași, 2000.
Тематика рефератів додається.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

(до 10 сторінок)

1. Процес перекладу / Procesul de traducere
2. Перспективи перекладу / Perspective asupra traducerii
3. Теорії щодо перекладу / Teorii referitoare la traducere
4. Історія перекладу в Румунії / Istorical traducerii în România
5. Компетентність перекладача / Competența traducătorului
6. Значення слова і речення при перекладі / Sensul cuvântului și a propoziției
7. Еквівалентність та точність в перекладі / Echivalență și exactitate în traducere
8. Логіка та граматики в процесі перекладу / Logica și gramatica în procesul traducerii
9. Порядок перекладу та інтерпретації тексту / Procedee de traducere și interpretare a textului
10. "Еквівалентність" у перекладі / „Echivalență” în traducere
11. Проблеми порівняльної стилістики щодо румунської та української мови / Probleme de stilistică comparată privind limba română și limba ucraineană
12. Обробка тексту для перекладу / Procesarea textului pentru traducere

13. Дидактичний переклад та перекладацька компетенція / Traducerea didactică și competența de traducere

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю* – практичні заняття, індивідуальні завдання.

6.2. *Форми проміжного контролю* – модульна контрольна робота.

6.3. *Форми підсумкового контролю* – залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, якість виконання індивідуального завдання у вигляді реферату.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два завдання. Відповідь на перше з них дає можливість оцінити рівень оволодіння студентом теоретичними питаннями, пов'язаними з перекладознавством. Друге завдання передбачає виявлення практичних навичок студента аналізувати та розв'язувати практичні завдання з перекладу.

Зразок варіанта модульної контрольної роботи:

1. *Prezentați tipuri de traducere.*

2. *Traduceți textul din română în ucraineană:*

- După ce au mântuit de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă și-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pani, zicând:

- Primiți, vă rog, oameni buni, această mică mulțămită dela mine, pentru că mi-ați dat de mâncare la nevoie. Veți cinsti mai încolo câte un pahar de vin sau veți face cu banii ce veți pofti. Nu sunt vrednic să vă mulțămesc de binele ce mi-ați făcut, căci nu vedeam lumea înaintea ochilor, de flămând ce eram.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та критерії оцінювання знань студентів:*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	Зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
5 балів	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
4 бали	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
3 бали	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
2 бали	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
1 бал	студент володіє навчальним матеріалом частково	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
0 балів	студент не володіє навчальним матеріалом	не спроможний виконувати практичних завдань завдання без допомоги викладача

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Написання реферату	5
Конспект першоджерел	5
Глосарій	5
Презентація дослідження	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Критеріями оцінювання роботи

з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. *Глосарій* теми оцінюється відповідно до повноти теоретико-методологічного забезпечення інтерпретації синкретизму образного світу поета. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження, творчий підхід до його структурування, креативність та оригінальність візуального представлення.

8. 4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 30 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критично аналізувати теоретичний і матеріал та здійснювати переклад текстів, вміння наводити аргументи, ілюстрації, робити логічні самостійні висновки.

8. 5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю (залік):

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10. 1. Основні джерела

10. 1. 1. Науково-теоретичні та методичні джерела

1. F. Zacordoneț, Probleme de stilistică comparată privind limba română și limba rusă, EDITURA UNIVERSITĂȚII „A.I.CUZA” Iași, 2000.
2. Roger T. Bell, Teoria și practica traducerii, POLIROM, Iași, 2000.
3. Andrei Bantaș, Elena Croitoru, Didactica traducerii, București, 1999.
4. A. Zacordoneț, Probleme de stilistică comparată privind limba română și limba rusă, Iași, 2000.
5. Gh. Constantinescu Dobridor, Dicționar de termeni lingvistici, București, 1998.
6. Mioara Avram et alii, Enciclopedia limbii române, București, 2001.
7. Benjamin, W., Problema traducătorului, Editura Univers, București, 2002
8. Doinaș, St. A., Traducerea ca re-creare a operei, în Orfeu și tentația realului, Editura Eminescu, București, 1974
9. Ionescu, G., Orizontul traducerii, Editura Institutului Cultural Român, București, 2004
10. Ionescu, T., Știința și/ sau arta traducerii, Editura Limes, Cluj, 2003

10.2. Допоміжні джерела

1. Mavrodin, Irina, Uimire și poesis, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1999
2. Mavrodin, Irina, Traducerea, o practico-teorie, in Modernii – precursori ai clasicilor, Editura Dacia, Cluj, 1981
3. Steiner, G., După Babel. Aspecte ale limbii și ale traducerii, Editura Universității “Ștefan cel Mare” din Suceava

10. 3. Интернет-ресурси

1. <http://www.google.ro/search?q=Terminologie+didactic%C4%83&hl=ro&gbv=2&prmd=ivns&ei=>
2. http://www.litere.uvt.ro/vechi/documente_pdf/aticole/uniterm/uniterm3_2005/cvarga1
3. <http://www.didactic.ro/materiale-didactice/concepte-si-terminologie-in-politicile-culturale-europene>
4. <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=387&idb=>